

עין משפט
גזר מצוה

לח א ב מיי פטע מהל' גירושין הלכה ג טושע' אה"ע סימן קטן שפיט ב: לח ג מיי פטע מהל' שותפין הלכה א סגג עשין ממ טושע' אה"ע סי' לו ספק' א ב טושע' ח"מ סימן 25 ספק' א:

ב ד מיי שם הלכה ד סגג שם טושע' אה"ע שם ספק' א:

בא ה ו מיי פטו' מהל' אשומת הלכה ט ופטו' מהל' מלוה הלכה ז סגג עשין ממ טושע' אה"ע סי' נח ספק' א ב טושע' ח"מ סי' עה ספק' א וספק' ז:

בב ז מיי פטו' מהל' אשומת הלכה כ טושע' אה"ע ספק' ג ד וח"מ שם ספק' ח:

בג ח מיי פטע מהל' שותפין הלכה ד סגג עשין ממ ופט טושע' אה"ע סי' נח ספק' ד:

תוספות רי"ד

שמחלו או שפערע ממנו קודם שמכירו ללוקח היר"ל מקי"ט שמכר לו שטר בטל בחזקת שהוא קיים ואינו חייב לשלם לו אלא הדמים שמכרו ולא יותר וכו' פירש על מירתת הא דאמי' שמואל המוכר שטר חוב לחבירו ועל מירתת א"ל רי"ע לא איכא דליס"מ צעה. פי' דהאי דאמר מירמר מאן דדיין דינא דגרמי מבגי' ביה דין לא קאי אלא על המוכר עצמו שמחל אבל הירוש' שמחל שטור מלשנים אנפי' שורב הפסד (לחבירו) ומאן דלא דאין דינא דגרמי מבגי' ביה דמי נייר בעלמא כלומר שלא מכר לו אלא הנייר וה"ה כידון. כפיא רפרם לרי"א ואגב' לי' כשורא לצלמי. פי' בא לדין לפני רי"א וסבכו רפרם בראיות עד שהסכים לו רי"א ודקדק בתשלומו שישלם לו הכל כאשר ידקדק הלוקח לקנות קורה לצור בה צורות שבורד ישרה ותלקה. אמר אמימר משמיה דר"ח א"ל מאן דאיכא עליה כתובתא אשה ובעל חוב וא"ל ארעא וא"ל וזוי ביזוי מטלוק' לי' ביזוי ואשה מטלוק' לה בארעא הא כדרינא וזא כדרינ'. פי' שבי"ח הלוח וזוי ע"ד שישלם לו וזוי אבל האשה לא נתנה כלום וכל הספק שלה הוא על הקרקע ואי ליכא אלא חזא ארעא. פי' שלא יספיק לשויהם לבי"ח והבזק לי' לאשה לא יחביטן לה יותר מהשאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא ובזק שנכתבו ביום א' שאין אדם קדמה שאילו היו ב' בי"ח היו חולקים ונעכשיו שו' אשה וב"ח נדחית האשה מלפניו וזא היא א' מקלי' כתובה אבל אם קדמה האשה אפילו יום אחד היא קדמת לבבות. א"ל ר"פ לרי"ח דאי אמריתו משמיה דרבא האי מאן דמסקי' ביה וזוי ואית' ליה ארעא דא"ל וזל ובין וזב לי' א"ל הווא תולה מעותיו ביד עובד כוכבים הוה הוא עשה שלא כהוגן לפיכך עשו כדאמר ר' יוחנן וזאין גזקין להן עד שיגדילו א"ל [תנינא] בדי"א שזוקא מי' חסר א' כמזולא לית אבל כמזולא עשה כזון שאומרים לו עשה סוכה ואינו עושה עשה לולב ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו. והי' כיפי' ליה ללוח דעדיב מצוה ופורע: **בתנ"י** המורשיב אשתו חנונית או שמינה אפוטרופוס הי"ז משיבעה כ"ז שירצה ר"א אפילו על פלכה ועיסתה. פי' ת"ק סבר אם הושיבה חנונית ולישא וליתן ממנו אז הוא

פו:

אינה מגורשת מדרב ושמואל^א. הרצה יש לתמוה היכי פשט מרזב ושמואל דבעי למימר דלדי רה"ר כרה"ר והא רמי זב חמא גופיה מיבעי ליה דלדי רה"ר מכלל דנהנימחו דרה"ר פשיטא ליה

לא מהני תפיסה מכלל דלדי רה"ר מהניא מיהו לאיכא דאמרי מדמה ידי רה"ר לסיימטא: **ויצירי** רה"ר ברה"ר דמו. תימנה דזריש אלו נערות דלעיל דף לא): אמר דלענין מייקנא קני דלדי רה"ר: **אדרבה** מגורשת מדרב נחמן ב'. מדלא קאמר אדרצה מגורשת מדרב ושמואל גופייהו דאמרי דסיימטא לא מהני תפיסה מכלל דפשיטא ליה דסיימטא עדיפא לענין קנין טפי מלידי רה"ר אבל אגס ולידי רה"ר צעי דלמוי אהדי אלמא לענין קנין סיימטא עדיף מאגס וקסה לנשצ"א דלעיל בשילהי האשה שנפלו (דף פג.). אמר רבי יוחנן האומר לחבירו משוך פרה זו פרה זו ולא תיקני עד לאחר שלשים קנה אפילו עומדת צאגס ואי"כ כל אס היא עומדת דסיימטא ויהיזי אמר ר' יוחנן לעיל דתפיסה מהני דסיימטא דר' יוחנן ור' שמעון זן לקיס **האומר** לחבירו משוך פרה זו

מייירי כדאוקי לעיל צקוף האשה שנפלו (דף פג.). וגבי גט נמי דבעי רמי זב חמא איירי נמי כדאמר מעכשיו דאי לא אמר מעכשיו כיון דאין הגירושין אלא לאחר שלשים היה לריץ שיהיה אז כחצירה וקסה דהכי פשט מדרב ושמואל דהתם מאי מעכשיו איכא ונראה דהכי פשט כי היכי דהתם אע"ג דמן הדין דמשעת מיתת האז הנכסים צחוקת יתומים בכל מקום שגם אפ"ה אם הם נרשות הנשים לא קנו יתמי ה"נ היכא דלמר לה הרי זה גיטין מעכשיו ולא תתגרסי זו עד לגמר מיד לאחר ז' יום בכל מקום שהוא אפילו הכי דרה"ר אינה מגורשת: **רבי אליעזר אומר** ע"י ידי גלגול.

לא כפירוש ספירש הקונטרס דת"ק סבר דאין מנגלגלין בשזועה דרצנן דהא צפ' כל הנשצנין (שזועות דף מח:). מסקינן דמנגלגלין דדרצנן וליכא מאן דפליג אלא טעמא דת"ק דאמרה ליה כיון דדייקת כולי האי לא מנינא דלדוד דהדך אשון ירושלמי מאי טעמא דרצנן אם אמה אומר כן אין שלום צדית לעולם שזרה כלים מאי את עזיב לה כשומרת חסס או כשומרת חסכ מסתבזא אפילו כשומרת חסס אינה אם אין את אומר כן אין שלום צדית לעולם: **גדר** משביעה אין **א**י ע"דק ועל יורשיך. צירושלמי מפרש כגון שנתן לה רשות לעשות יורשיה אפוטרופין ואת הצאים דרשותך לריץ לפרש שאר בני אדם נכרים שעשאמן אפוטרופין מחמת שנתן לה רשות תימנה אמאי נקט נדר דנדר לא שייך אלא באלמנה דמנוכה מהשולם (גיטין לד:). דמיקן ר"ג שמהא נודרת כי ועליך לא שייך אלא בגרושה ויש לומר דלרידי דנקט בצמון נדר גבי יורשין נקט נמי דרישא ומיהו דגמ' לא שייך לשנויי והתם לא מייירי צירשים כלל:

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

מכין אופו. קודם שעזר על העשה ויש צידו לקיים: **והלכה והניחמו נו**. ועודנו שם לאחר שלשים: **והוא שצורין**. גבי תמניתין^ו דקתמי הקודם זכה אלמא רה"ר לא קני ליה לצעלים מידי אלא א"כ מגביהו הילכך לאחר שלשים לאו דרשותה הוא דליהוי גירושין חיללי' **צדי**

רה"ר. סמון לכתלים שאין דרך בני אדם לעבור שם ולהתחזק בכותלים^ז: **בתנ"י חנוניות**. למכור יינו ופירותיו כחנות: **משציעה**. שלא עיכבה צידה כלום: **אפוטרופיא**. להכניס ולהוציא פירותיו ולשכור פועלים ולישא וליתן: **גב' ע"י גלגול קאמר**. דשמעיה לת"ק דלמר משציעה על האפטרופוסות ולא על פילכה ועיסמה ואפילו ע"י גלגול שזועת אפטרופוסות דכיון דשזועת אפטרופוסות דרצנן^ח דהא לא קטען ליה תוצע טענת זבי אלא ראוני שמשצע לי לא מנגלגלין על ידה^ט שזועה אחריתי ואמא ר' אליעזר למימר היכא דהושיבה חנונית מיגו דמישמצעה אאפטרופוסות משמצעה נמי על ידי גלגול על פילכה ועיסמה דמנגלגלין ^ימדרצנן: **או לנכסיהס קאמר**. דאפי' לא מינה אפוטרופיא משציעה על פלכה שהרי אפוטרופוסת היא: **צכפיהס**.

בזון קופה אחת: **שפיר**. דלמרה ליה הואיל ומשצעת לי על פילכי איני יכול לנסול קפדנותך: **מאי נפקא לה מינה**. הרי נתחייצת לי שזועה ומה יקשה לה גלגול זה אם לא עיכבה כלום: **הואיל וקא דייקס צמראי**. איך אוכז ומאמין אומי ולא מנינא דלדוד דהדך: **הרי שלא פער**. שלא כתז לה נדר ושזועה ע"י לי עליך: **נדר**. שזודרת לו איסרו אין כל פירות שצטולס אם עיכבתי

משלך כלום כדלמר צמסכת גיטין^{דף} (דף לד:). נמנעו מלהשציעה התקין ר"ג הזקן שמהא נודרת ליתומים כל מה שירצו וגוצה כחוצתה: **בתנ"י אינו יכול להשציעה**. דגמ' מפרש מהי שזועה פטרה: **אבל משציע הוא אם יורשיה**. אם גירשה ומתה ויורשיה מוצעין היינו כחצותה שצצעים שזועת יורשין המפורשת צמסכת שזועות (דף מה:). שזועה שלא פקדנתו צשעת מיתה ולא אמרה לנו קודם לכן ולא מאלנו זין שטרומיה ששטר כתובתה פרוע: **ואם הצאים דרשוסה**. אם מכרה כתובתה לאחרים ונתגרשה ומתה והלקוחות מוצעין אומי נשצנין חף הן שזועת היורשין: **אנל יורשיו משציעין אופוס**. אם נתאלמנה והיא אז יורשיה נפרעין מן היתומים לריכיס שזועה שהרי לא פטרן אלא ממנו אם תגבה כחוצתה צמיי: **לצאין דרשופי**. אם אכחורו נכסי ואת צאה ליפרע מלקוחות: **הלכה מקצר צעלה נו**. זו שפטרה צעלה מן השזועה והכי תני צמדי צמוספמא^י: **דאדך שפטרה קאלי: לציס איזיס**. שלא נתעסקה שוז צנכסיס: **על העסיד לצא**. על עסק שלאחר מיתה שלא עיכבה צידה כלום דהשתא נכסיס דיתמי נינהו ולא מהניא צבו פטור **דידיה: על שעצב**. על עסק צצמיי צעלה: **גב' שזועה מאי עצידהס**. איזו שזועה סתם שאשה חייצת לצעלה אז ליורשיו דקתני דכי לא פטרה משציעה וכי פטרה אין משציעה: **על**

למכור יינו או פירותיו או שעשאה אפוטרופוסת על נכסיו להשכיר פועלים ולפרוען רשאי להשביעה כ"ז שירצה שלא גולה ממנו כלום. ואע"פ שאינו טוען טענות ודאי שמא גולתני כרתנן בשבועות ואלו נשבעין שלא בטענה. השותפים והאריסין והאפוטרופין והאשה הנזיר' בתוך הבית. ואמרי' התם מאי שלא בטענה. שלא בטענות ודאי אלא כטיס' אבל אם לא הושיבה חנונית ולא אפוטרופוסת א"י להשביעה ורי"א סבר אע"פ שלא עשאה אפוטרופיא הוא יכול להשביעה על פלכה שהוא מע"י שלא גולתה ועל עיסתה שהיא אופה לו תפת תניא הרי שלא פטר את אשתו מן הנדר ומן השבועה והושיבה

מסורת הש"ס

(א) לעיל פד: [פסח]. (ב) לעיל עב. פב. [ע"פ]. (ג) [לעיל עב. ושי"ן]. (ד) [למקנן פח: ע"ש]. (ה) שזועות מת', (ו) [לעיל פד:]. (ז) [צ"ק בטע]. (ח) נ"י כ"י. (ט) צ"ל דרצנן. (י) נ"פ"ט ה"ה.

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוספות רי"ד (המשך)

חולק הריב בפסוקי בפי' אבות וקוקן ואומר אי לית לי' ללוח וזוי ואית לי' מטלטלי מגבי' לי' מטלטלי ולא שרחי' לי' למכור מטלטלי ליתן לו וזוי אלא שמין לו מטלטלי כנגד חובין) ודוקא במטלטלי הוא דאמר הכי דכ' לא מוזבין ליה הכא ממטי להו לדוכתא אחריתי ומזבין להו ויריב' לא דמי אבל בקרקע לא דאי ל"ל וזוי ולא מטלטלי וא"ל ארעא ל"א ללוח ובין קרקע דידך והב לי' שמי שהוא דחוק למכור קרקע אם לא ילולו הוכיח בשו"ע א"י למכור הלכך אין כופין אותו למכור ולהפסיד דכ'. אלא וירדים לנכסיו ושמיך קרקע דמי הלואה ויחביטן ליה למלוה ומסתלק בקרקע ומ"ה תמה ורי"ע על רי"ח וא"ל בודאי הוא דבר זה ששמעתי דאמריחו משמי' דרבא דייבנין ללוח ואמרי' ליה דכ' אלא את והוא השיבו דל"א הכי שאין זה מן הדין שכוף את הלוח לכוכבים אלא ביד שמין לו קרקע למלוה ומסתלק בקרקע וזה המעשה ששמעת מהיר"ל מעות ויהי תולה ביד עובד כוכבים שהי' אומר של עובד כוכבים הם והוא הלוח אותם שישחקר בהן למחצה ולתליש או לריבע ומ"ה כפוחו למכור וקרקעו ולפרוע לו ולא רסנין הוא עשה שלא כהוגן לפיכך עשו לו שלא כהוגן דכהוגן ובידן עשו לו שוריה הי' לו וזוי והי' מבחיטן כמצי"ח ואי גרסי' לי' י"ל שאותו העובד כוכבים כפר ולקח מעותיו ע"פ שהודה ואמר כי הם של עובד כהוגן וכפוחו למכור קרקעו ופרעו כהוגן א"י. האי עשו לו שלא כהוגן לאו דוקא אלא הי"ק לי' מה שנראה לך ששעו לו שלא כהוגן מפני שהיה לו מעות ולעולם דין כהוגן עשו לו. א"ל רי"ח לרי"פ דלדין דאמרת פריעת בי"ח מצוה אמר לא ינחא לי' למיעבד מצוה מאי ביחא שום היתומים אמר ר"פ פריעת בי"ח מצוה היא עליו מצוה ניתנו ואין גזקקין להן עד שיגדילו א"ל [תנינא] כמזולא לית אבל כמזולא עשה כזון שאומרים לו עשה סוכה ואינו עושה עשה לולב ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו. והי' כיפי' ליה ללוח דעדיב מצוה ופורע: **בתנ"י** המורשיב אשתו חנונית או שמינה אפוטרופוס הי"ז משיבעה כ"ז שירצה ר"א אפילו על פלכה ועיסתה. פי' ת"ק סבר אם הושיבה חנונית ולישא וליתן ממנו אז הוא